

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Sivistysvaliokunta 13.2.2026 (HE 191/2025 vp) Asiantuntijapyyntö

Koulutuksen tutkimuslaitos

Jyväskylän yliopisto

tutkimusprofessori Johanna Annala

Huomioita osaamistavoitteiden osalta

- Ehdotettu sääntely voi vähentää yhteiskuntaa hyödyttävän poikkitieteellisen ja monipuolisen osaamisen syntymistä monissa asiantuntijatehtävissä.
 - Seuraava perustelu sopii myös muille aloille: ”Opiskeluoikeuden menettämisellä toisen opiskeluoikeuden vuoksi olisi kielteisiä vaikutuksia Puolustusvoimien, Rajavartiolaitoksen ja poliisihallinnon henkilöstösuunnitteluun ja sen ennakoitavuuteen sekä **upseerien ja poliisien monipuolisen osaamisen rakentamiseen ja valmiuksien kehittämiseen.**”
- Tärkeää että on mahdollisuus suorittaa useampia korkeakoulututkintoja ja että ei estetä tai vaikeuteta alanvaihtoa - tärkeitä periaatteita **jatkuvan oppimisen** ja **yksilön sivistyksellisen oikeuden** näkökulmasta.
- Kahden tai useamman opiskeluoikeuden tilanteet ovat suhteellisen pieni osuus kaikista opiskeluoikeuksista. Lakimuutos on sen suhteen järeä työkalu ja laajempaa vaikutusten arviointia tarvitaan. Huom. vastaavia rajoituksia ei ole muissa verrokkimaissa

Huomioita inhimillisestä, taloudellisesta ja käytännöllisestä näkökulmasta

- Samanaikaisia opiskeluoikeuksia rajaava muutos yhdistettynä ensikertalaiskiintiöihin saattaa **lisätä hakijoiden painetta olla ottamatta vastaan opiskelupaikka**. Huom. päättyvä opiskeluoikeus ei vapauta ko. paikkaa kenellekään
- Uuden opiskelupaikan vastaanottaminen **ei saa johtaa kohtuuttomiin seurauksiin** opiskelijan aiempien opiskeluoikeuksien osalta (esim. lähes valmis tutkinto kesäaikana) eikä myöskään korkeakouluille (rahoitus jo lähes kokonaan tehdystä työstä jää saamatta)
 - ehdotamme valtakunnallista *lukukauden keskivaiheille sijoittuvaa päivämäärää*, johon mennessä aiempi opinto-oikeus päättyy, tai 3-6 kk siirtymäaikaa tutkinnosta toiseen. Halutessaan opiskelija voisi kuitenkin luopua välittömästi uuden opinto-oikeuden saatuaan edellisestä tutkinto-oikeudesta.
- Tavoite ”vähentää korkeakouluissa vailla aktiivista käyttöä olevia opiskeluoikeuksia ja näistä johtuvaa työtä” on ristiriitainen sen kanssa, että **esitetty lakimuutos lisää korkeakoulujen hallinnollista työtä sekä opiskelijoiden ohjaustyötä**
- **Aikataulu on erittäin tiukka** korkeakoulujen hallinto- ja ohjaustyön sekä toimivien teknisten järjestelmien toteutuksen näkökulmasta. Lain voimaantulo tulisi sitoa toimivien järjestelmien olemassaoloon.

Kiitos